

Форми контрольної діяльності підрозділів організаційно-аналітичного забезпечення та оперативного реагування Національної поліції України

Лобода О.В., студентка факультету № 2 ННІ № 4 НАВС.

Науковий керівник: кандидат юридичних наук, доцент кафедри управління та роботи з персоналом НАВС **Пелагеша О.Г.**

Важливою ланкою в системі контролю органів Національної поліції є підрозділи організаційно-аналітичного забезпечення та оперативного реагування. Вони виконують завдання щодо здійснення контролю за станом оперативно-службової діяльності поліції, криміногенної ситуації в регіонах, виконання законів та підзаконних правових актів, дотримання встановленого порядку прийняття, реєстрації, обліку та розгляду в органах Національної поліції заяв, повідомлень та іншої інформації про правопорушення.

Контроль підрозділів організаційно-аналітичного забезпечення та оперативного реагування Національної поліції України здійснюється у певних формах, які є зовнішнім виразом її внутрішнього змісту.

Проаналізувавши погляди науковців щодо форм управлінської діяльності, слід зазначити, по-перше, що під ними найчастіше розуміють: а) способи здійснення, виявлення і вираження методів управління; б) практичне вираження конкретних дій органів та інших суб'єктів управління; в) зовнішнє виявлення управлінської діяльності; г) зовнішнє практичне вираження функцій управління в конкретних діях, зовнішнє практичне вираження управлінської діяльності в конкретних умовах.

По-друге, за допомогою форм управлінської діяльності державні органи реалізують своє соціальне призначення.

По-третє, форми управлінської діяльності відзначаються самостійністю і універсальністю щодо певних галузей і сфер державного управління. Між ними немає жорсткої залежності і взаємобумовленості. Через це одні й ті самі форми успішно застосовуються в різних галузях і сферах державно-організованого суспільства. Це дає змогу виконавчо-розпорядчим органам через застосування усього масиву відомих форм реалізовувати свої повноваження як в економіці, так і в адміністративно-політичній діяльності, а також успішно розв'язувати питання внутрішньо організаційного характеру.

По-четверте, застосування суб'єктом управління тієї чи іншої форми багато в чому визначається його компетенцією, характеристиками об'єкта управління, управлінською метою, прагненням отримати той чи інший конкретний результат.

Форми контрольної діяльності підрозділів організаційно-аналітичного забезпечення та оперативного реагування Національної поліції – це зовнішній вираз їх повноважень на здійснення контролюючих функцій щодо підрозділів органів Національної поліції.

Форми діяльності за ознакою наявності (відсутності) правових наслідків класифікуються науковцями на правові та не правові (організаційні). Правові і не правові форми відрізняються одна від одної тільки їм властивими ознаками, основним з яких є наявність (або відсутність) правових наслідків.

У сучасній юридичній науці практично склався єдиний підхід, у межах якого до форм діяльності державних органів можна зарахувати:

- 1) видання актів управління (нормативних і індивідуальних);
- 2) укладення адміністративних договорів;
- 3) здійснення юридично значущих дій;
- 4) здійснення організаційних заходів;
- 5) виконання матеріально-технічних операцій.

Перші три групи форм діяльності державних органів називають правовими, останні дві – не правовими.

Діяльність підрозділів організаційно-аналітичного забезпечення та оперативного реагування здійснюється у правових та не правових формах. Правові форми діяльності підрозділів організаційно-аналітичного забезпечення та оперативного реагування – це зовнішньо виражені дії працівників підрозділів організаційно-аналітичного забезпечення та оперативного реагування, що мають юридично значущі наслідки, а не правові форми – це повсякденні та різноманітні вияви їх управлінської діяльності, необхідні для забезпечення чіткої та ефективної роботи щодо виконання

покладених на підрозділи організаційно-аналітичного забезпечення та оперативного реагування органів Національної поліції завдань.

Зокрема, до правових форм діяльності підрозділів організаційно-аналітичного забезпечення та оперативного реагування органів Національної поліції належать: видання актів управління та здійснення інших юридично значимих дій, до не правових – здійснення організаційних заходів та виконання матеріально-технічних операцій. Що стосується правової форми контрольної діяльності підрозділів організаційно-аналітичного забезпечення та оперативного реагування як здійснення інших юридично значимих дій, то до неї належать такі дії, які згідно з чинним законодавством безпосередньо створюють нові юридичні положення, змінюють існуючі правові відносини або виступають у якості необхідної умови для настання правових наслідків. До таких дій належать, наприклад, контрольна діяльність, формування комісії для проведення комплексного інспектування чи контрольної перевірки, призначення на посаду працівника, проведення атестування тощо.

Слід звернути увагу на те, що контроль є різновидом правової форми діяльності, яку здійснюють підрозділи організаційно-аналітичного забезпечення та оперативного реагування поліції, однак має специфічне зовнішнє вираження і здійснюється шляхом: 1) інспектування; 2) перевірок.

Контрольна функція, як наголошує О.М. Бандурка, впливає з самої природи діяльності керівників як посадових осіб, відповідальних за успішне функціонування об'єктів, які були їм довірені [3, с. 31]. Відповідальність керівника за діяльність підлеглих обумовлює його контрольні повноваження, тобто право отримання інформації про їх роботу та корегування їх дій. Контроль керівника має універсальний характер щодо підлеглих йому осіб. Керівник збирає необхідну йому інформацію, аналізує її, вирішує питання щодо застосування відповідних заходів впливу. Завдяки цьому перевірка має всеохоплюючий характер, поширюється на усі напрямки діяльності підлеглих у межах виконання останніми службових функцій. Хоча такий контроль і займає багато часу, але повністю виправдовує себе. При такому контролі можна негайно усунути виявлені недоліки.

Інспектування дозволяє одержати найбільший обсяг інформації про роботу органу, що перевіряють. Інспектування – це форма відомчого контролю, що вивчає фактичний стан оперативно-службової діяльності поліції та криміногенну ситуацію в регіонах країни. Інспектування як форма контрольної діяльності підрозділів організаційно-аналітичного забезпечення та оперативного реагування здійснюється за всіма напрямками діяльності органів та підрозділів Національної поліції та має особливі періоди здійснення та терміни проведення. Тому від перевірок інспектування відрізняються за періодичністю та обсягом проведення.

Наказ МВС України від 21.08.2013 р. № 808 визначає єдиний порядок організації та проведення комплексних інспектувань, цільових та контрольних перевірок службової діяльності структурних підрозділів апарату МВС України, головних управлінь НП, навчальних закладів і науково-дослідних установ системи МВС України, так,-

контрольна перевірка - перевірка службової діяльності органів (підрозділів) НП за всіма напрямками роботи та результатів ужитих заходів з усунення недоліків, виявлених під час проведення попереднього комплексного інспектування;

цільова перевірка - перевірка службової діяльності органів (підрозділів) НП, під час якої перевіряються один або декілька напрямів роботи. Предмет перевірки залежить від суб'єкта контрольної діяльності, його компетенції та поставлених перед ним завдань. Залежно від мети та обсягу показників, які перевіряються, перевірки можуть бути повні та вибіркові, планові та позапланові (раптові), гласні та негласні [2]. Під час її проведення здійснюється перевірка служб та підрозділів поліції за одним або декількома видами діяльності.

На нашу думку, перевірка є формою внутрішньовідомчого контролю в поліції, яка здійснюється за одним або декількома напрямками діяльності відповідної служби чи підрозділу і може відбуватися такими способами: безпосередньою перевіркою виконавців керівниками органів Національної поліції; оглядом; ревізією; інвентаризацією; ознайомленням зі статистичною звітністю; контролем за виконанням документів тощо.

Як вже було зазначено, не правовими формами діяльності підрозділів організаційно-аналітичного забезпечення та оперативного реагування органів Національної поліції є проведення організаційних заходів, здійснення матеріально-технічних дій.

До організаційних заходів належать перш за все заходи, які здійснюються усередині апарату підрозділів організаційно-аналітичного забезпечення та оперативного реагування органів Національної поліції. Ними є заходи, передбачені у планах робіт окремого підрозділу

організаційно-аналітичного забезпечення та оперативного реагування на відповідний період. Це також інструктажі співробітників, вивчення документів, що регламентують діяльність поліції, навчання персоналу, стажування молодих спеціалістів, збирання та обробка інформації, що характеризує роботу та її результати, контроль за виконанням прийнятих рішень.

Ще однією групою форм діяльності підрозділів організаційно-аналітичного забезпечення та оперативного реагування є матеріально-технічні дії. Під матеріально-технічними діями розуміються врегульовані технічними нормами дії щодо створення нормальних умов для роботи апарату управління. Це одержання та обробка інформації, облік, діловодство, адресно-довідкова робота.

Підсумовуючи вищевикладене, ми доходимо висновку, що контрольна діяльність підрозділів організаційно-аналітичного забезпечення та оперативного реагування органів поліції від контрольної діяльності інших служб та підрозділів відрізняється за формами здійснення, періодичністю та обсягом.